

STOMAZORG

ALGEMEEN

Eddy Swinnen St. Maartenziekenhuis Duffel

STOMAZORG in 't algemeen ???

STOMAZORG = RANDGEBEURTENIS

STOMAZORG = VERZORGING VAN EEN STOMA

STOMAZORG = ZORG OM STOMAPATIËNTEN

- De voorbereiding op psychisch en fysiek gebied
- De begeleiding voor en na de hospitalisatie
- Begeleiding tot het herwinnen van zelfstandigheid
- Het voorkomen, onderkennen en oplossen van problemen bij de stomaverzorging

STOMAZORG = SPECIALISTISCH

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

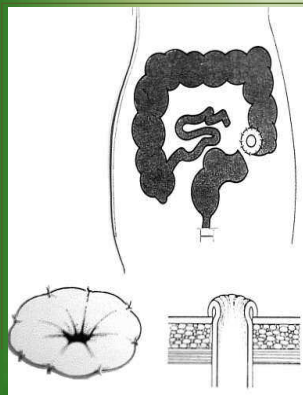
DE FOCUS VANDAAG

FOCUSKEUZE : aanwezige doelgroep = eerst aanwezig

- ENKELE DEFINITIES
- **PATIËNT MET DEFINITIEF STOMA (Oncologische sfeer)**
 - Elementaire informatie preoperatief
 - Elementaire fysische voorbereiding
 - Materiaal voor stomapatiënten
 - Spoelen van het colostoma
- **NIET:**
 - Basisverzorgingen
 - Zelfstandigheidstraining
 - Stomaproblemen, Probleemstoma's
 - Begeleiding, opvolging, stomaconsultatie.....

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

DEFINITIES

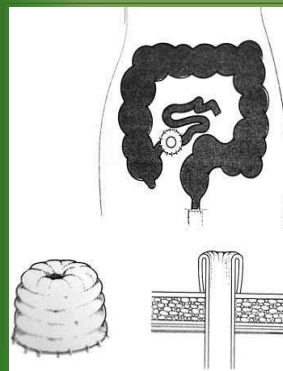

VLAK TERMINAAL STOMA

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

DEFINITIES

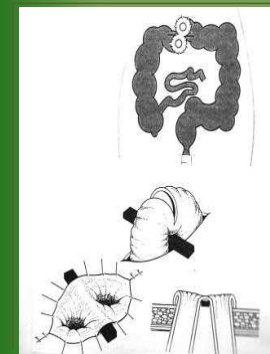

PROLABEREND TERMINAAL STOMA

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

DEFINITIES

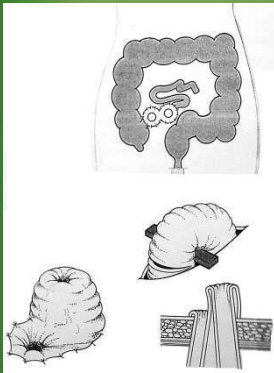

VLAK LATERAAL STOMA

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

DEFINITIES

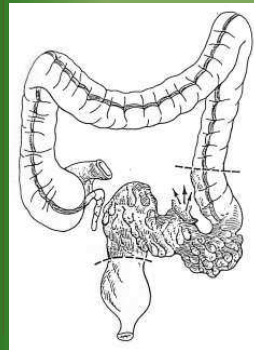

**PROLABEREND LATERAAL
STOMA**

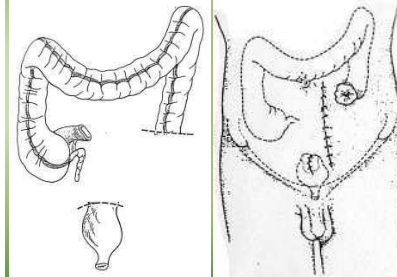

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

DEFINITIES

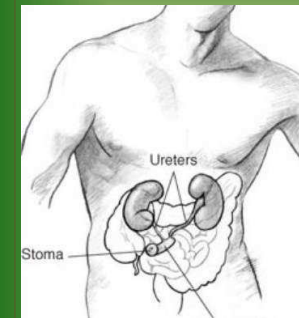

**Hartmann procedure:
Vlak terminaal stoma**

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

DEFINITIES

Ileal conduit

**Incontinent urostoma
Bricker**

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

DEFINITIEF STOMA: ELEMENTAIRE INFORMATIE PREOPERATIEF

- **SELECTIE** patiëntengroep:
- Abdomino-perineale-rectumamputatie
- Blijvend ileostoma
- Urostoma v Bricker

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

DEFINITIEF STOMA: ELEMENTAIRE INFORMATIE PREOPERATIEF

- **AFSPRAAK**
 - 3 weken tot enkele dagen preoperatief
 - Telefonisch of persoonlijk
 - Samen met partner of familielid (leden)
- **LOCATIE**
 - Consultatie-eenheid of verblijfsafdeling (uitrusting)
 - Nodige tijd vrijmaken
- **DOEL**
 - Patiënt voelt zich 'op zijn gemak' (familie)
 - Het ganse kader is duidelijk(er) - gerelativeerd

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

DEFINITIEF STOMA: ELEMENTAIRE INFORMATIE PREOPERATIEF

- **WELKE INFORMATIE?**
 - Het verhaal van de patiënt
 - begrepen?
 - reden gekend?
 - blijvend stoma?
 - Duiding: beeldmateriaal tonen
 - soort stoma, anatomische uitleg
 - materiaal info
 - Voor- of nabehandeling: geïnformeerd?

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

DEFINITIEF STOMA:
ELEMENTAIRE INFORMATIE PREOPERATIEF

- **Beperkingen:**
 - Fysieke inspanning
 - Voeding - minimaal
 - Sexualiteit
- **Duiding:**
 - Gecontroleerde incontinentie
 - Jobmogelijkheden
 - Sociale omgang
 - Wie mag (moet) het weten?
- **De zorg / hygiëne**
 - Principiële eis tot zelfzorg
 - Betrekken van de partner
 - Schets van zelfstandige thuiszorg

DEFINITIEF STOMA:
ELEMENTAIRE INFORMATIE PREOPERATIEF

- **Verblijf :**
 - Kort overzicht van verblijf
 - Educatieschema toelichten
 - Materiaalvoorziening toekomst
- **Vorbereiding:**
 - Regeling restenarme voeding
 - Darmvorbereiding uitleg
- **Praktisch:**
 - Plaatsbepaling stoma
 - Aanleren aanbrengen zakje
- **Houding patiënt / partner:**
 - Afwijzend-interesse- gelaten-nervus
 - Preoperatief bezoek lotgenoot?

DEFINITIEF STOMA:
ELEMENTAIRE INFORMATIE PREOPERATIEF

- **Verblijf :**
 - Kort overzicht van verblijf
 - Educatieschema toelichten
 - **Materiaalvoorziening toekomst**
- **Vorbereiding:**
 - Regeling restenarme voeding
 - Darmvorbereiding uitleg
- **Praktisch:**
 - **Plaatsbepaling stoma**
 - **Aanleren aanbrengen zakje**
- **Houding patiënt / partner:**
 - Afwijzend-interesse- gelaten-nervus
 - Preoperatief bezoek lotgenoot?

Verslag

PREOPERATIEF WERKSHEMA voor een nieuwe ileostomapatiënt		IDENTIFICATIE VAN DE PATIËNT					
INFORMATIEVERSTERKING	Waar? Wie?		Tijdens de consultatie	Op de dienst invandige	Op onze afdeling	De patiënt is geïnformeerd	De familie is geïnformeerd
MEDISCH	Is de reden van de ingreep duidelijk meegedeeld?					Ja - neen	Ja - neen
	Is er meegedeeld dat de kans op inoperabel bestaat?					Ja - neen	Ja - neen
	Is de stoma tusschen of "Nivend" is dit gezegd?					Ja - neen	Ja - neen
	Breef de patiënt dat hij een stomamagie moet dragen?					Ja - neen	Ja - neen
	Is het uitgelegd welk soort stoma er wordt gemaakt?					Ja - neen	Ja - neen
	Is de patiënt ingelicht over eventuele nabehandeling?					Ja - neen	Ja - neen
	Is het uitgelegd dat er ook andere problemen kunnen zijn?					Ja - neen	Ja - neen
	Is er een overzicht gegeven van het verblijf?					Ja - neen	Ja - neen
VERLOOP	Zijn de gevoelens voor de werksituatie besproken?					Ja - neen	Ja - neen
GEVOLGEN	Gevolgen voor krachtinspanning zijn besproken?					Ja - neen	Ja - neen
NA DE INGREEP	Zal de partner betrokken worden in de zorg?					Ja - neen	Ja - neen
	Is er een schets van de zelfstandige thuiszorg gegeven?					Ja - neen	Ja - neen
	Is er een besproken materiaal informatie gegeven?					Ja - neen	Ja - neen
	Is de stomabrochure overhandigd? WGS - / ziekenhuis					Ja - neen	Ja - neen
VOORBEREIDING VAN DE PATIËNT	Is er een regeling getroffen voor de restenarme voeding?	Ja - Neen					
	Is de darmvorbereiding gebeurd?	Ja - Neen					
	Is de plaatsbepaling van de stoma gebeurd? Door wie?	Ja - Neen					
	Heeft de patiënt al stomamateriaal op proef gedragen?	Ja - Neen					
PSYCHOSOCIALE AANPAKTSPUNTEN	De patiënt is afwijzend / gelaten / geïnteresseerd / nervus						
	De partner is afwijzend / gelaten / geïnteresseerd / nervus						
	Thuiszorg: alleen met alleen in instelling						
	Is het preoperatief contact met een stomapatiënt wenselijk / geroepd?	Ja - Neen					
Opmerkingen:							

DEFINITIEF STOMA:
ELEMENTAIRE FYSISCHE VOORBEREIDING

Plaatsbepaling van de stoma: een noodzaak.

Regel:

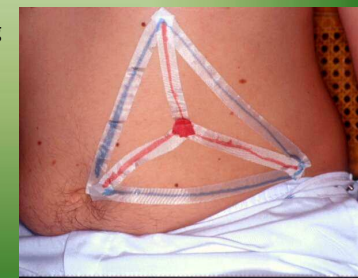
- **Geen plaatsbepaling, of plaatsbepaling op tafel =**
 - > grote kans op verzorgingsproblemen
 - > vermindering zelfredzaamheid
- **Plaatsbepaling voor de ingreep, samen met de patiënt =**
 - > reductie verzorgingsproblemen
 - > bevorderen zelfredzaamheid

DEFINITIEF STOMA:
ELEMENTAIRE FYSISCHE VOORBEREIDING

Theoretische benadering:

- Hoge plaatsbepaling**
- Driehoek van spina iliaca ventralis
- >> navel
- >> onderzijde ribbenboog
- >> spina iliaca.

Plaats = snijpunt van de drie middellijnen

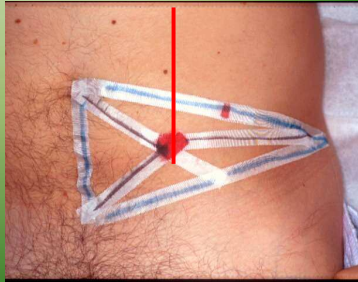
DEFINITIEF STOMA:
ELEMENTAIRE FYSISCHE VOORBEREIDING

Theoretische benadering:

Lage plaatsbepaling

Driehoek van
spina iliaca ventralis
>> navel
>> pubis
>> spina iliaca.

Plaats = snijpunt van
de drie middellijnen

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

DEFINITIEF STOMA:
ELEMENTAIRE FYSISCHE VOORBEREIDING

Praktische benadering bij plaatsbepaling:

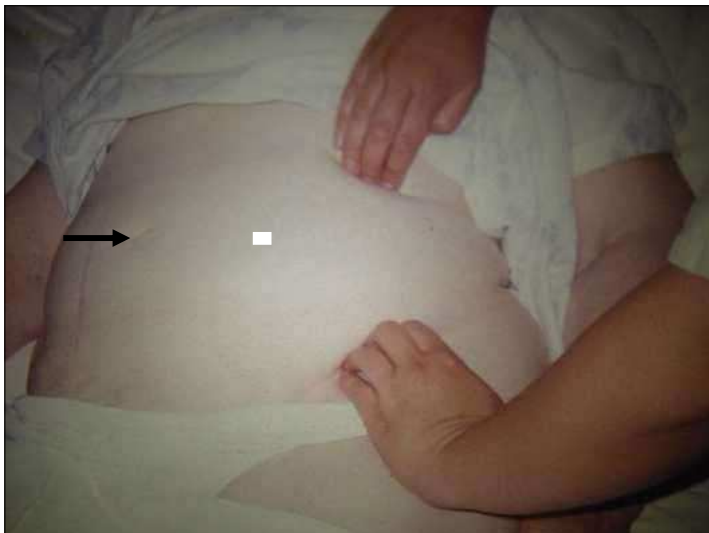
Criteria:

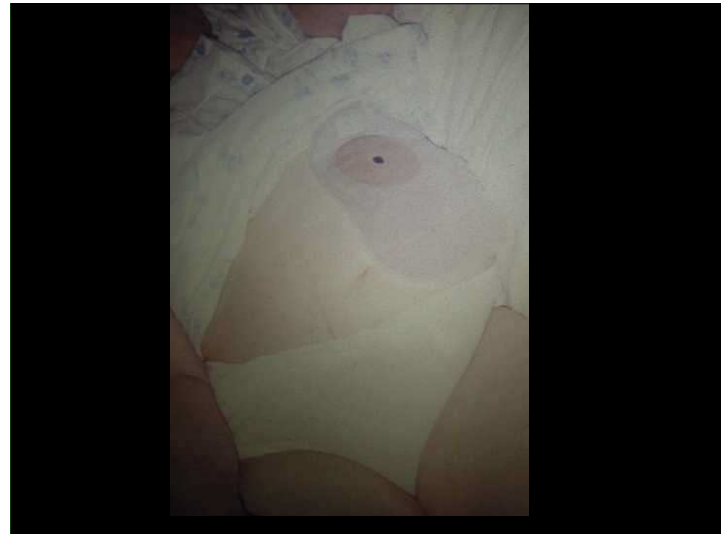
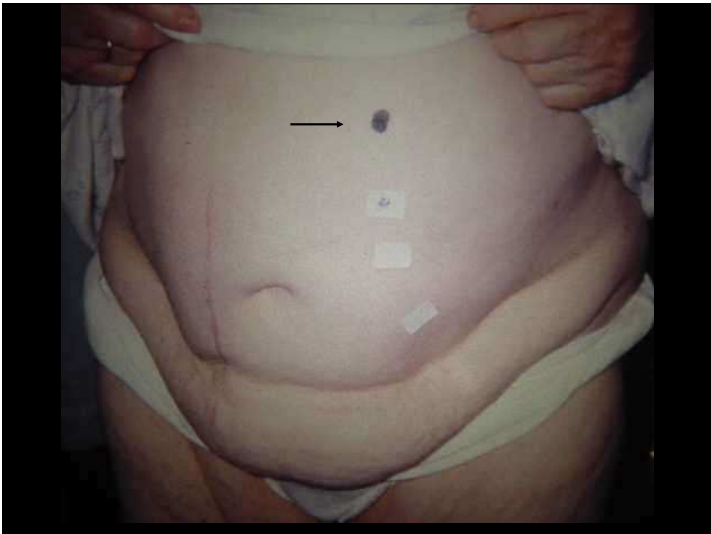
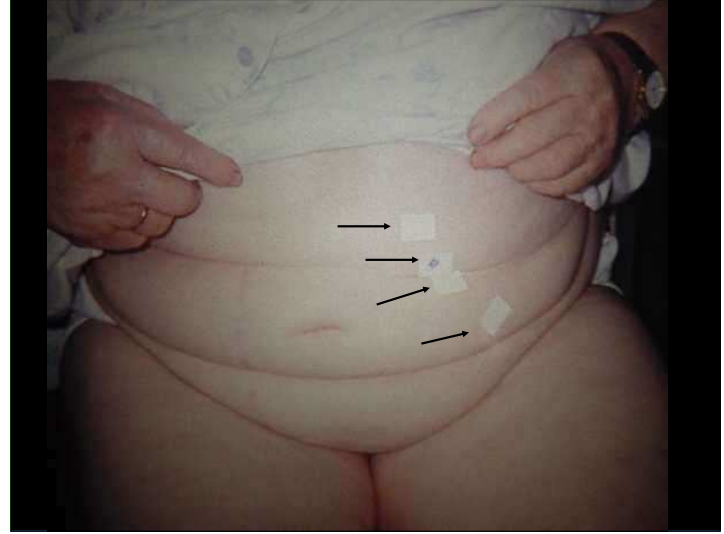
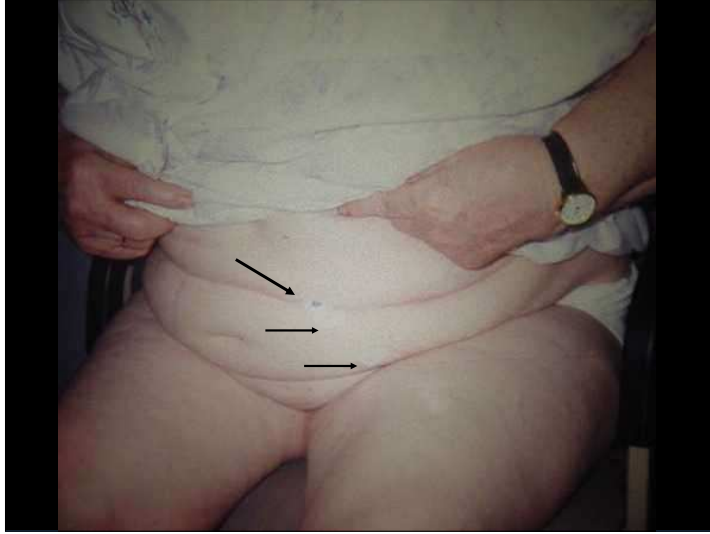
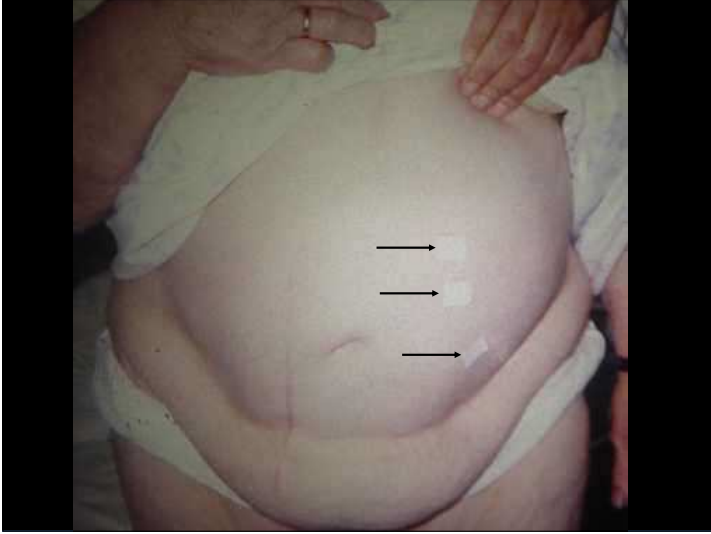
- Kunnen **zien** van de stoma door de patiënt
- Niet in een diepe **huidplooi**
- Voldoende **intacte** huid rondom
- In de **rechte buikspier**

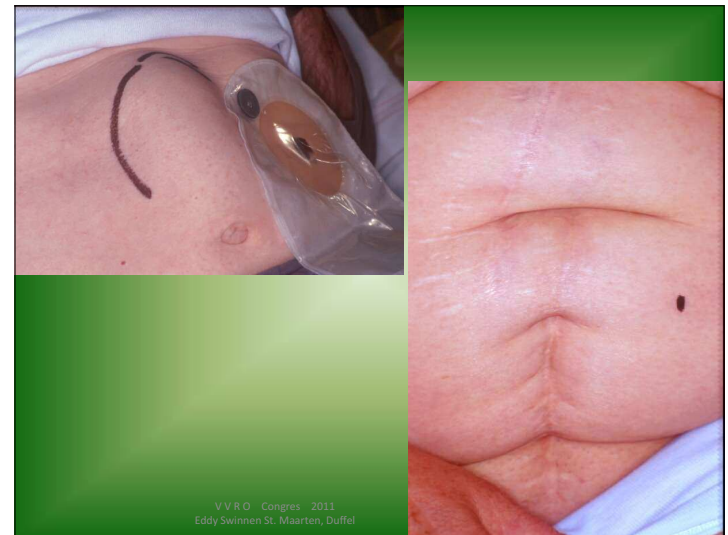
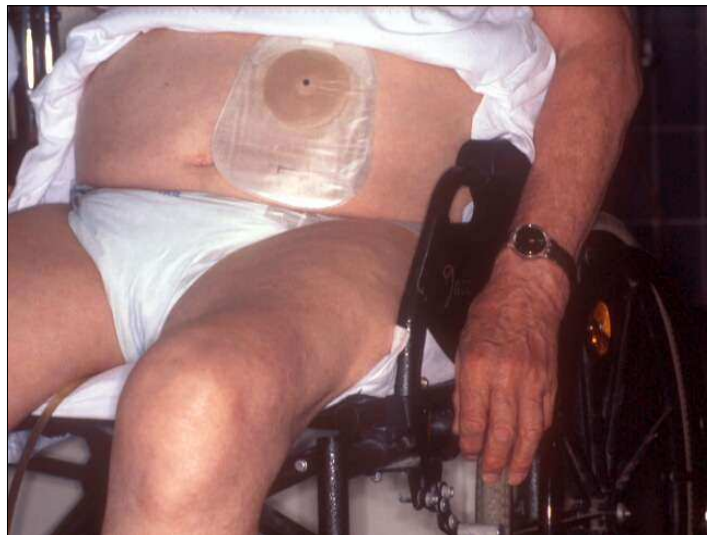
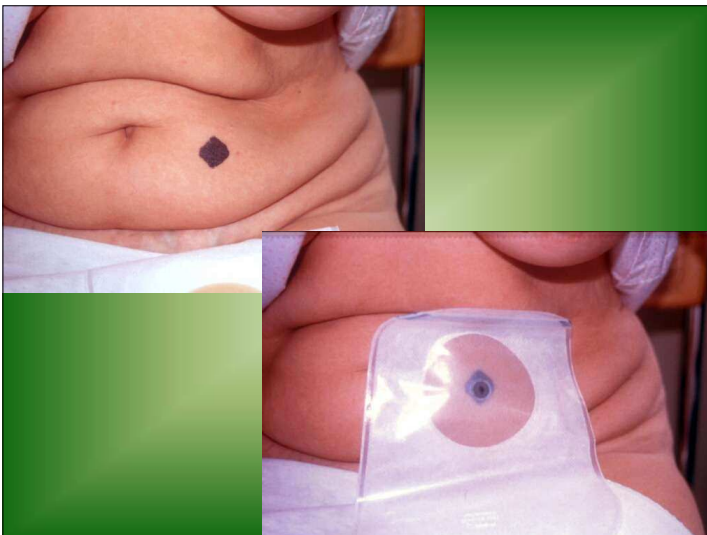
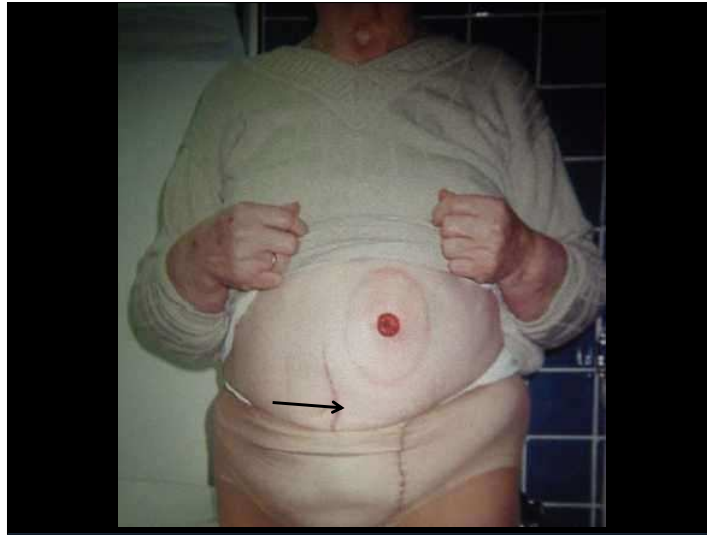
Aandachtspunten:

- **Obesitas** = dwingende factor ivm zichtbaarheid en huidplooi
- Sedentair leven of rolstoelpatiënt : **liesplooi vrijwaren**
- Motorische **handicap** of arm / hand disfunctie
- **Gewoonten** van de patiënt

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

GEEN PLAATSBEPALING

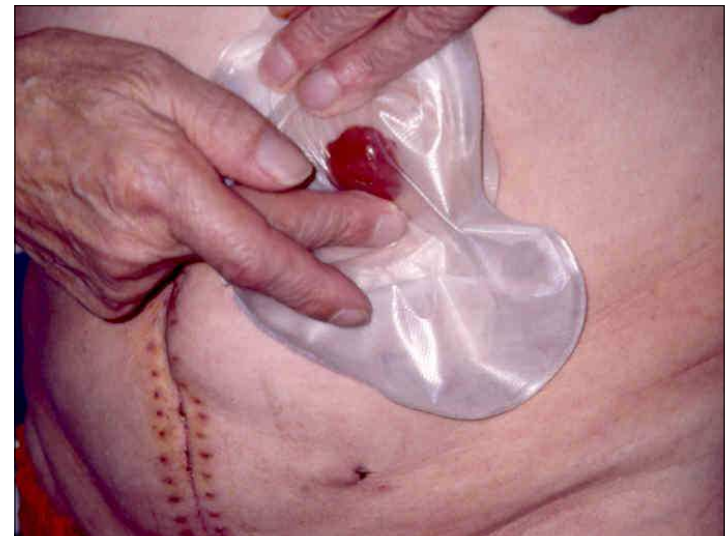

DEFINITIEF STOMA:
ELEMENTAIRE INFORMATIE PREOPERATIEF

Aan te leren techniek:

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

DEFINITIEF STOMA:
ELEMENTAIRE INFORMATIE PREOPERATIEF

VERDERE INFO:

- Tonen van materiaal ivf de ingreep
- Riziv voorzieningen in België.
- Overhandigen informatiebrochure
- (eventueel uitleg over spoelen van het colostoma)
- NOG VRAGEN? Patiënt of familie

DEFINITIEF STOMA:
ELEMENTAIRE INFORMATIE PREOPERATIEF

Per kwartaal

	Eëndelig	Tweedelig
Colo	180 zakjes (2/d) 180 kapjes	180 zakjes + 35 platen (1/2.5 d) + 45 convexe platen
Ileo	90 zakjes (1/d)	90 zakjes + 45 platen (1/2 d)
Uro	60 zakjes (2/3d)	60 zakjes + 45 platen (1/2 d)

Spoelset: 1 set per 6 maanden + 30 afvoorzakken

Gordel: 1 per half jaar **Poeder:** 55 g. per kwartaal

Pasta: 120 g. per kwartaal

DEFINITIEF STOMA:
ELEMENTAIRE INFORMATIE PREOPERATIEF

Wat te denken van deze informatiesessie?

- De essentie zal aan iedereen verteld worden
- Aan te passen ivf het bevattingvermogen en behoefte van de cliënt.
- Kritiek ?

Altijd: opluchting, duidelijkheid, dankbaarheid.

Korte informatieve uitbreiding

Materiaal voor stomazorg

Financiering in de ziekenhuizen.

BASISOVERZICHT STOMAZAKJES

COLO	ILEO	URO
Gefloten Filter	Open: klem of oprollen Filter	Open met kraantje Met terugslagklep

Eén deel kleeft op de huid: kleefoppervlak in meerdere vormen

Eén deel vormt het reservoir

Kan uit één geheel bestaan

Kan bestaan uit twee afzonderlijke delen die op elkaar passen

Er zijn bij alle producenten verschillende maten beschikbaar

zowel voor de kleefplaat als voor het zakje

MATERIAAL IN DE OPERATIEZAAL

COLO	ILEO	URO
Onsteriel Lateraal stoma met brug: tweedelig open zakje Terminaal stoma: ééndelig zakje	Onsteriel Lateraal met of zonder brug: tweedelig open Terminaal stoma: tweedelig open zakje	Steriel Eéndelig met venster of tweedelig

MATERIAAL THUIS

COLO

Eéndelig

Tweedelig bij een (te) groot stoma

Bij afhankelijke patiënt is een tweedelig zakje soms aangewezen: de patiënt kan misschien nog wel zelf het zakje vervangen.

ILEO

Tweedelig zakje is gemakkelijker aan te brengen bij een groot en onvoorspelbaar debiet.

In functie van de handigheid kan een ééndelig zakje overwogen worden.

URO

Zelfde situatie als bij ileo: **Tweedelig** of ééndelig volgens de handigheid van de patiënt.

FINANCIËLE REGELING IN HET ZIEKENHUIS

FORFAIT per dag dat er materiaal verbruikt wordt.

Y-waarde en vermenigvuldigingscoëfficiënt worden door het Riziv regelmatig aangepast.

Voorbeeld:

Coëfficiënt = 3.25 Y = 1.239740 Euro

Forfait/dag = Y x 3.25 = 4.029 Euro

Belang van een efficiënte registratie

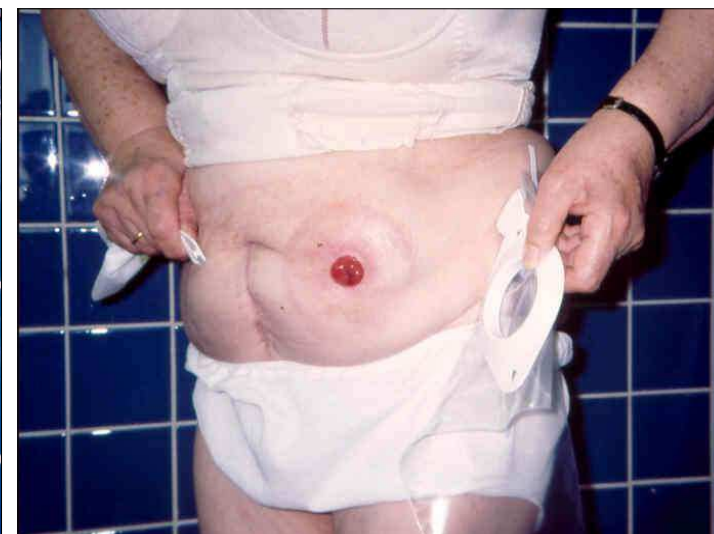
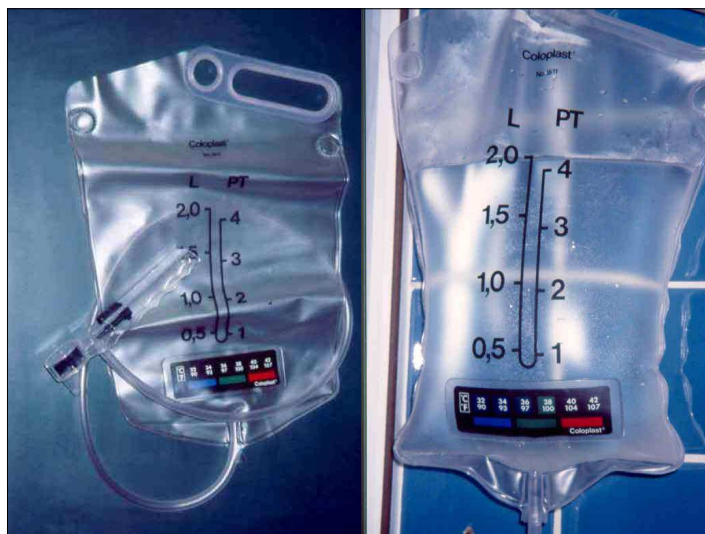
Spoelen van een colostoma

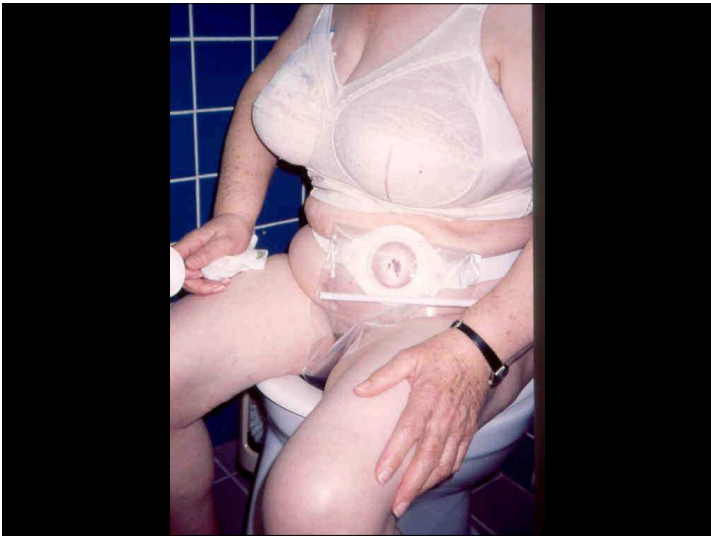
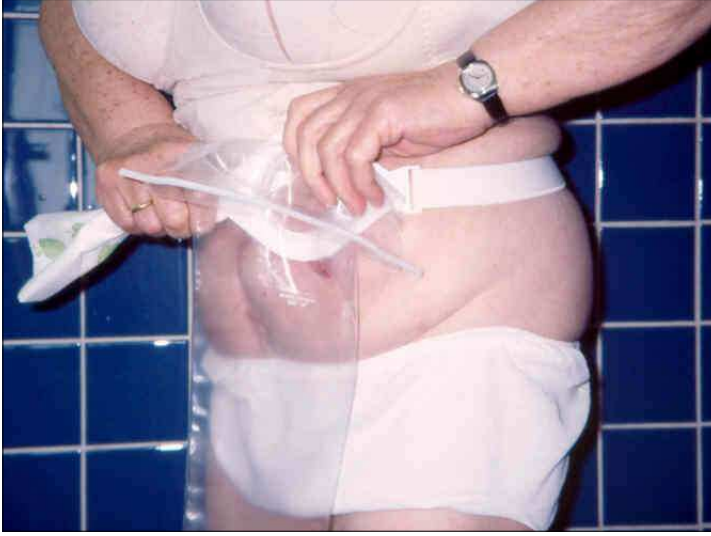
INDICATIE

Alle patiënten met linker terminaal colostoma:
op regelmatige basis: om de 2 dagen

Andere colostomiepatiënten : voorbereiding voor ingreep
of onderzoek

Colostomiepatiënten met lekkage of applicatieproblemen
van het opvangmateriaal (vb. bij retractie)

Spoelen van een colostoma

VOORDELEN

- Continentie : zelf kiezen van het tijdstip, daarbuiten geen ontlasting
- Minder flatus
- Minder geur
- Diagnostisch bij veranderingen
- Minder kans op huidirritatie
- Minder diarree, minder obstipatie
- Meer vrijheid, minder afhankelijk, meer comfort, = hogere levenskwaliteit.

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

Spoelen van een colostoma

CONTRA – INDICATIE

- Prolaps die niet kan teruggeplaatst worden
- Chemo- of radiotherapie (relatief en tijdelijk)
- Algemene conditie van patiënt laat het niet toe
- Omstandigheden thuis: onvoldoende sanitair, privacy, partner

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel

---- BOODSCHAP ----

RUIME PREOPERATIEVE INFORMATIE
GESTRUCTUREERDE AANPAK
AANDACHT VOOR PATIËNT EN FAMILIE
=
BELANGRIJK

V.V.R.O. Congres 2011
Eddy Swinnen St. Maarten, Duffel